Lieta Nr. C26181117
ECLI:LV:REZT:2017:1219.C26181117.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2017.gada 19.decembrī

Rēzeknes tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Rūtena-Laizāne
ar sekretāri V.Greidāni,
atklātā tiesas sēdē videokonferences režīmā Dārzu ielā 24, Rēzeknē, 2017.gada 19.decembrī izskatīja civillietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu par labu bērna mātei un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2017.gada 20.septembrī /pers. A/ Rēzeknes tiesā cēla prasību pret /pers. B/ un /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu par labu bērna mātei un uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgā bērna /pers. D/ uzturēšanai.

Prasības pieteikumā (l.l. 4.) norādīja, ka ar Viļakas novada bāriņtiesas 2017.gada 9.jūnija lēmumu /pers. A/ iecelta par aizbildni mazmeitai /pers. D/. Ar Viļakas novada bāriņtiesas priekšsēdētājas 2017.gada 26.maija vienpersonisku lēmumu tika pārtrauktas /pers. D/ aizgādības tiesības prasītājas meitai /pers. B/ un viņas vīram un bērna tēvam /pers. C/ un ar bāriņtiesas 2017.gada 9.jūnija lēmumu pārtrauktās aizgādības tiesības /pers. B/ netika atjaunotas. Vienpersoniskais lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu /pers. C/ tika pārsūtīts Madonas novada bāriņtiesai. Ar Madonas novada bāriņtiesas 2017.gada 9.jūnija lēmumu /pers. C/ pārtrauktās aizgādības tiesības netika atjaunotas.

2017.gada 22.februārī likumīgā spēkā stājies Rēzeknes tiesas 2017.gada 1.februāra spriedums lietā Nr. C26203716, ar kuru noteikts /pers. C/ maksāt uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturam par labu /pers. B/.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Civilprocesa likuma 203.panta trešo un ceturto daļu, prasītāja lūdza tiesu: 1) izbeigt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. C/ par labu bērna mātei /pers. B/, kas piedzīti ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 1.februāra spriedumu lietā Nr.C26203716; 2) piedzīt uzturlīdzekļus no /pers. C/ par labu prasītājai – bērna /pers. D/ aizbildnei, atbilstoši 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu, līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no 7 gadu vecuma līdz pilngadībai 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Tiesas sēdē atbildētājs /pers. C/ prasību atzina un papildus paskaidroja, ka viņš izcieš sodu līdz 2025.gadam, nevar nodrošināt meitu ar uzturlīdzekļiem, nav tik lieli ienākumi, lai varētu maksāt uzturlīdzekļus. Nav apmierināts, kā par viņa meitu rūpējās vecāmāte, bet šobrīd pats neko nevar mainīt.

Uz tiesas sēdi prasītāja /pers. A/ un atbildētāja /pers. B/ neieradās. Rēzeknes tiesā 2017.gada 18.decembrī saņemts prasītājas iesniegums, kurā norādīts, ka prasītāja no Viļakas ar sabiedrisko transportu nevar nokļūt uz tiesas sēdi Rēzeknē plkst. 10.00. Lūdza izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes.

Tiesas ieskatā civillietu iespējams izskatīt prasītājas un atbildētāja prombūtnē, atbilstoši tiesā saņemtajam prasītājas lūgumam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, nav konstatēts pamats civillietas izskatīšanas atlikšanai.

Motīvu daļa

Noklausoties atbildētāja paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējot lietā esošos pierādījumus to kopumā, tiesa uzskata, ka prasītājas prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi tālāk minēto apsvērumu dēļ.

Konstatēts, ka /pers. D/, personas kods /personas kods/, ir atbildētāju /pers. B/ un /pers. C/ nepilngadīgais bērns, ko pierāda dzimšanas apliecības kopija (l.l. 9.). Uz sprieduma sastādīšanas dienu /pers. D/ ir trīs gadi.

Ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 1.februāra spriedumu lietā Nr. C26203716 apmierināta /pers. B/ maza apmēra prasība pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu /pers. D/ uzturam.

Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa noteic, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu. Minētā panta piektā daļa noteic, ka spriedumam, kas stājies likumīgā spēkā, ir likuma spēks, tas ir obligāts un izpildāms visā valsts teritorijā, un to var atcelt tikai likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā.

Lietas materiāliem pievienota Viļakas novada bāriņtiesas 2017.gada 9.jūnija lēmuma par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu /pers. D/ kopija (l.l. 6.-7.), ar kuru apstiprinās, ka /pers. D/ nodibināta aizbildnība un par aizbildni iecelta prasītāja /pers. A/. Lēmumā norādīts, ka ar Viļakas novada bāriņtiesas priekšsēdētājas 26.05.2017. vienpersonisku lēmumu tika pārtrauktas /pers. D/ aizgādības tiesības mātei /pers. B/, jo bērna atrašanās kopā ar māti viņas drauga dzīvesvietā apdraudēja bērna dzīvību, veselību un drošību. Ar bāriņtiesas 09.06.2017. lēmumu /pers. B/ pārtrauktās aizgādības tiesības netika atjaunotas.

Tiesa konstatē, ka pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā ir būtiski mainījušies apstākļi, kas ietekmē uzturlīdzekļu piedziņu no bērna tēva par labu bērna mātei, jo bērns /pers. D/ vairs neatrodas mātes /pers. B/ aprūpē un ikdienas aizgādībā, bet gan dzīvo pie aizbildnes /pers. A/. Līdz ar to prasītājas prasījums par uzturlīdzekļu piedziņas izbeigšanu no bērna tēva par labu bērna mātei ir pamatots un apmierināms.

Civillikuma 252.pants nosaka, ka aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Saskaņā ar Civillikuma 258.panta trešo daļu, ja trūkst aizbilstamā līdzekļu viņa uzturam, aizbildnim nav pienākums aizbilstamo uzturēt uz sava rēķina.

Civillikuma 179.pants nosaka: pirmā daļa - vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz

tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa; otrā daļa - pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem; piektā daļa - minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumi Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (kas ir spēkā no 18.01.2013.) nosaka: 1. Noteikumi nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt katram savam bērnam; 2. Katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: 2.1.katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; 2.2.katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ar Ministru kabineta 24.11.2015. noteikumu Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017.gada 1.janvāra noteikta 380 euro.

Secināms, ka bērnam līdz 7 gadu vecumam maksājami uzturlīdzekļi 95 euro apmērā ik mēnesi, savukārt bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas maksājami uzturlīdzekļi 114 euro apmērā ik mēnesi.

Prasītāja prasības pieteikumā norādīja, ka atbildētājs nesniedz materiālo palīdzību bērna uzturēšanai. Atbildētājs tiesā nav iesniedzis nekādus rakstveida pierādījumus, kas apstiprinātu, ka viņš sniedz regulāru materiālu palīdzību ik mēnesi vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā. Tādējādi konstatējams, ka atbildētājs nepilda savus vecāka pienākumus, kas noteikti Civillikuma 177.pantā un 179.panta pirmajā, otrajā, piektajā daļā, kā arī Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumos Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Prasītāja pieprasīja no atbildētāja uzturlīdzekļus bērnam minimālajā apmērā atbilstoši bērna vecumam, kurus atbildētājam, saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu un minētajiem Ministru kabineta noteikumiem, ir pienākums nodrošināt neatkarīgi no atbildētāja spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa.

Neskatoties uz to, ka lietas izskatīšanas laikā nav konstatēts atbildētāja materiālais stāvoklis, tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nav vērtējams pušu ienākumu apmērs, jo prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kurus ir pienākums maksāt neatkarīgi no ienākumu apmēra un materiālā stāvokļa katra bērna vecākam.

Tiesa uzskata, ka, ievērojot bērna intereses, uzturlīdzekļu piedziņa ir uzsākama no prasības celšanas dienas tiesā, t.i., no 2017.gada 20.septembra.

Līdz ar minēto un ievērojot nepilngadīgā bērna intereses, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi nepilngadīgā bērna /pers. D/ uzturēšanai 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi katrai, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā dienas – 2017.gada 20.septembra, līdz bērna 7 gadu vecumam, un 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas par laika periodu no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību.

Civilprocesa likuma 72.panta pirmā daļa noteic, ka spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus (civilprocesuālā rīcībspēja) ir pilngadīgām fiziskajām personām. Atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 20.novembra spriedumam lietā SKC-2885/2015 un Civilprocesa likuma 72.pantam, uzturlīdzekļu piedziņas termiņš nosakāms līdz bērna pilngadības sasniegšanai, jo līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai vecāki attiecībā pret bērnu veic likumiskā pārstāvja funkcijas. Likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu. Minimālais uzturlīdzekļu apmērs atbilstoši minētajiem Ministru kabineta noteikumiem ir noteikts bērniem līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai. Tādējādi savu uzturlīdzekļu saņemšanas tiesību realizēšana pēc pilngadības iestāšanās bērnam jāveic pašam.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, valsts nodeva no atbildētāja ir piedzenama valsts ienākumos, un tās apmērs, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu, sastāda 171 euro: 25 % no 380 euro = 95 euro x 12 mēn. = 1140 euro; valsts nodeva (15 % no prasības summas 1140 euro) ir aprēķināta 171 euro apmērā.

Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi. No lietas materiāliem – ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistīto izdevumu uzziņas redzams, ka tie šajā lietā kopsummā ir 4,16 euro, līdz ar ko šie izdevumi valsts labā piedzenami no atbildētāja.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 171 euro apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,16 euro.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, atbildētājam daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.pantu, 42., 93.pantu, 96.panta piekto daļu, 97., 189.-193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda :

/pers. A/ prasību apmierināt.

Izbeigt no 2017.gada 20.septembra uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam, kas noteikta ar Rēzeknes tiesas 2017.gada 1.februāra spriedumu lietā Nr. C26203716.

Atsaukt izpildu rakstu, kas izsniegts, pamatojoties uz Rēzeknes tiesas 2017.gada 1.februāra spriedumu lietā Nr. C26203716 /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu, pēc tā izpildes.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 95,00 euro (deviņdesmit piecu euro), bet ne mazāk kā 25 % (divdesmit piecu procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā - 2017.gada 20.septembra līdz /pers. D/ 7 gadu vecumam, un 30 % (trīsdesmit procentu) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no dienas, kad /pers. D/ sasniegs 7 gadu vecumu, līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Uzturlīdzekļu samaksu veikt prasītājas norēķinu kontā /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par uzturlīdzekļu piedziņu 171 euro (viens simts septiņdesmit vienu euro un 00 centus) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,16 euro (četrus euro un 16 centus).

Atbildētājam/pers. C/ noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Ja spriedums tiek izpildīts

labprātīgi, atbildētājam minētajā termiņā jāiesniedz Rēzeknes tiesā maksājumu dokumenti par sprieduma izpildi par piedzītās valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts budžetā.

Rekvizīti valsts nodevas samaksai:
Saņēmējs: Valsts kase
Reģistrācijas nr. 90000050138
Konta Nr. LV55TREL1060190911200
Saņēmēja banka: Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Iemaksas mērķis: lietas numurs, vārds, uzvārds, personas kods.
Rekvizīti ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksai:
Saņēmējs: Tiesu administrācija
Reģistrācijas nr. 90001672316
Konta Nr. LV51TREL2190458019000
Saņēmēja banka: Valsts kase
BIC kods TRELLV22
Iemaksas mērķis: 21499, lietas numurs, vārds, uzvārds, personas kods.
Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.
Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2017.gada 19.decembris.

Tiesnese S.Rūtena – Laizāne